

Engagementsverklaring voor de provincie Antwerpen

CAMPUS VESTA

Gouverneur
Provincie
Antwerpen

Inhoud

ARTIKEL 1	Partijen	3
ARTIKEL 2	Historiek van de engagementsverklaring	3
ARTIKEL 3	Voorwerp en doelstellingen van de engagementsverklaring	4
ARTIKEL 4	Onderlinge communicatie en informatie-uitwisseling	4
ARTIKEL 4.1	Structurele informatie	5
ARTIKEL 4.2	Overlegorgaan inzake veilig openbaar vervoer	5
ARTIKEL 4.2.1	Structureel overleg	5
ARTIKEL 4.2.2	Ad hoc overleg	5
ARTIKEL 4.2.3	Operationeel overleg	6
ARTIKEL 4.3	Bekendmaking engagementsverklaring	6
ARTIKEL 4.4	Contactpersonen	6
ARTIKEL 5	Duur en opzegging van de engagementsverklaring	7
1.	Bijlage 1: Afspraken omtrent overleg en samenwerking	12
2.	Bijlage 2: Afspraken omtrent veiligheid	14
3.	Bijlage 3: Afspraken omtrent verkeersveiligheid	17
4.	Bijlage 4: Afspraken omtrent opleiding	19
5.	Bijlage 5: Dringende informatie en noodoproepen stroomdiagram De Lijn-CICANT	20
6.	Bijlage 6: Contactpersonen Politie, Justitie en provinciale Politieschool Campus Vesta	21
7.	Bijlage 7: Contactpersonen De Lijn	26

Versie 1.1

In versie 1.1 die verspreid is per 24/09/2024 is de contactenlijst bijgewerkt na bevraging bij alle contactpersonen. Verder werden enkele afspraken geüpdatet.

Engagementsverklaring voor de provincie Antwerpen betreffende de veiligheid op en rond het openbaar vervoer tussen De Lijn, de geïntegreerde politie gestructureerd op twee niveaus, het openbaar ministerie, de afdeling politieopleidingen van Campus Vesta en de gouverneur van de provincie Antwerpen.

ARTIKEL 1 Partijen

Tussen

- De gouverneur van de provincie Antwerpen, mevrouw Cathy Berx
- De Lijn, vertegenwoordigd door mevrouw Ann Schoubs, directeur-generaal De Lijn
- De geïntegreerde politie gestructureerd op twee niveaus, vertegenwoordigd door
 - Freddy Rottiers, bestuurlijk directeur-coördinator Federale Politie, Coördinatie- en Steundirectie Antwerpen
 - Dirk Van Peer, Korpschef politiezone Nijlen (vertegenwoordiger korpschefs van de provincie Antwerpen).
- Het openbaar ministerie, vertegenwoordigd door Franky De Keyzer, procureur des Konings parket Antwerpen
- De afdeling Politieopleidingen van Campus Vesta, vertegenwoordigd door Pieter Van Turnhout, algemeen directeur Campus Vesta

Hierna partners genoemd, wordt overeengekomen wat volgt:

ARTIKEL 2 Historiek van de engagementsverklaring

Naar aanleiding van het protocol tussen de federale Minister van Binnenlandse Zaken en de Vlaamse Minister voor Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen betreffende het project 'Veilig op Weg' in het openbaar vervoer, getekend op 17 juli 2006, werd een provinciaal samenwerkingsakkoord getekend voor de provincie Antwerpen op 18 juni 2007.

Deze engagementsverklaring wordt nu geactualiseerd.

ARTIKEL 3 Voorwerp en doelstellingen van de engagementsverklaring

Conform artikel 7 van het protocol d.d. 17 juli 2006 betreffende het project 'Veilig op Weg' in het openbaar vervoer worden de afspraken tussen De Lijn en de geïntegreerde politie op provinciaal vlak geconcretiseerd in de huidige engagementsverklaring.

De provinciegouverneur van Antwerpen kiest ervoor om ook het Openbaar Ministerie en de afdeling politieopleidingen van Campus Vesta als partners bij dit akkoord te betrekken. De samenwerking heeft, met verwijzing naar artikel 4 van het protocol d.d. 17 juli 2006, betrekking op volgende vier domeinen:

- overleg en samenwerking
- veiligheid
- verkeer
- opleiding

en heeft tot doel:

- bij te dragen tot een veilig en vlot verkeer,
- de veiligheid van zowel de reizigers als het personeel te verzekeren,
- de kwaliteit en de efficiëntie van de dienstverlening van het openbaar vervoer te verhogen,
- gezamenlijke acties te coördineren

De afspraken om de doelstellingen per domein binnen de provincie Antwerpen te concretiseren vindt u terug in bijlagen 1 tot en met 4. Daarenboven kiest men ervoor om te streven naar een betere communicatie en informatie-uitwisseling tussen de partners.

ARTIKEL 4 Onderlinge communicatie en informatie-uitwisseling

De partners erkennen het belang van een gestroomlijnde communicatie en van het uitwisselen van niet-gepersonaliseerde gegevens om de samenwerking te verbeteren en de uitbouw van een geïntegreerde en integrale aanpak van de veiligheidsproblematiek te bevorderen.

§1 Wettelijke basis

Verwijzend naar het raamakkoord tussen de minister van Mobiliteit en de minister van Binnenlandse Zaken,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM – De Lijn van 14 mei 2004, in het bijzonder artikel 84, 86 en 90,

Gelet op het Koninklijk Besluit van 5 september 1994 ter regeling van de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn,

Wordt in onderhavige clausule het engagement op eenduidige wijze georganiseerd voor

heel het toepassingsgebied.

Alle partners engageren zich de bescherming van die gegevens in de hoogste mate te bewerkstelligen en nemen op elk moment de nodige maatregelen, mede in functie van de stand van de actuele kennis over gegevensbescherming en de technologische ontwikkeling.

§2 Toepassingsgebied

Deze engagementsverklaring is van toepassing voor heel het grondgebied van de provincie ANTWERPEN.

ARTIKEL 4.1 Structurele informatie

De informatie-uitwisseling van dringende structurele niet-gepersonaliseerde berichten verloopt tussen de dispatching van De Lijn en het Communicatie- en Informatie Centrum CICANT (stroomdiagram bijlage 5).

Voor noodoproepen vanuit De Lijn naar CICANT is een aparte procedure uitgeschreven (bijlage 5).

Niet-dringende informatie-uitwisseling (bijvoorbeeld opvragen camerabeelden, afspraken omtrent omléidingen bij evenementen, enz.) gebeurt rechtstreeks tussen De Lijn en de betrokken politiedienst(en).

ARTIKEL 4.2 Overlegorgaan inzake veilig openbaar vervoer

ARTIKEL 4.2.1 Structureel overleg

De partners verbinden zich ertoe minimaal één keer per jaar bijeen te komen.

Op dit overleg wordt onder andere de SoVIB (Sociaal Veiligheid Incident Beheerssysteem) met de genomen maatregelen en de vastgestelde effecten voorgesteld en wordt de huidige engagementsverklaring geëvalueerd.

De Lijn en de provinciegouverneur nemen hier samen het initiatief. Het overleg wordt steeds in de eerste helft van de maand mei georganiseerd door de verbindingsambtenaren van de provinciegouverneur.

ARTIKEL 4.2.2 Ad hoc overleg

In het verlengde van het structureel overleg kan ook ad hoc worden samengewerkt.

Indien nodig kunnen de partners integraal of gedeeltelijk bijeen komen buiten dit hierboven voorziene jaarlijks overleg. Dit gebeurt dan op initiatief van één van de betrokken partners.

Zo nodig kunnen ook andere actoren worden betrokken bij dit ad hoc overleg, zoals

bijvoorbeeld de steden en gemeenten.

ARTIKEL 4.2.3 Operationeel overleg

In het verlengde van het structureel en ad hoc overleg wordt er ook operationeel samengewerkt in kader van evenementen en organisaties.

De leden van het structureel overleg wordt steeds op de hoogte gehouden van alle ad hoc en operationele overlegmomenten.

ARTIKEL 4.3 Bekendmaking engagementsverklaring

De partners engageren zich tot het verspreiden van de huidige engagementsverklaring naar alle relevante actoren binnen de eigen organisatie.

ARTIKEL 4.4 Contactpersonen

Voor overleg, samenwerking, communicatie en informatie-uitwisseling duidt elke partner een vaste contactpersoon aan. Deze lijst van contactpersonen is opgenomen in bijlage 7 en 8 en wordt jaarlijks ter gelegenheid van het structureel overleg geactualiseerd.

ARTIKEL 5 Duur en opzegging van de engagementsverklaring

Huidig akkoord vervangt de overeenkomst van 18 juni 2007 en treedt in werking de eerste van de maand volgend op de ondertekening.

Dit akkoord zal jaarlijks geëvalueerd worden. Aanpassingen dienen steeds in gemeenschappelijk overleg tussen de partijen te gebeuren en worden bekrachtigd op het structureel overleg.

Ondertekend te Antwerpen op 10/12/2024 - De ondertekenaars

1. Bijlage 1: Afspraken omtrent overleg en samenwerking

Elke betrokken partner duidt een vaste contactpersoon aan voor

- Communicatie en Informatie-uitwisseling
- Overleg
- Samenwerking
- Evaluatie

De contactpersonen worden toegevoegd in bijlage 6 en 7.

Communicatie en informatie:

- Het driemaandelijks doorsturen door De Lijn van de resultaten van de SoVIB en bijhorende trendanalyses naar alle partners van huidig engagementsverklaring.

Overleg:

- Het organiseren van functioneel overleg op basis van de SoVIB en de trendanalyses voor aanpak van gemelde aandachtspunten of bijsturing van al ondernomen acties.
- Het voorzien van voorafgaand overleg naar aanleiding van grote evenementen met impact op het openbaar vervoer om onder meer:
 - Risico's en aandachtspunten in te schatten,
 - De door de betrokken partners te nemen maatregelen te bepalen,
 - Gecoördineerde gezamenlijk acties te overwegen,
 - Onderlinge communicatie- afspraken tijdens het evenement vast te leggen.

Samenwerking:

- Het opzetten van gecoördineerde acties voor hotspots en aandacht-buurtten die op basis van de SoVIB in een fase drie gecatalogeerd zijn. Dit gebeurt op regelmatige basis en zolang betrokken buurt in fase drie blijft. Hotspots zijn daarenboven vaak stationsbuurtten waar verschillende partners van lokale en federale politie actief zijn die bij de samenwerking dienen betrokken te worden.
- Het organiseren van gecoördineerde acties bij grote evenementen.
- Het bevorderen van onderlinge samenwerking bij tussenkomsten naar aanleiding van zware ongevallen of agressie waarbij reizigers en of personeelsleden van het openbaar vervoer betrokken zijn.

Cruciaal hierbij is overleg en samenwerking vanuit de dienst slachtofferbejegening zowel bij De Lijn als bij de partners die ter plaatse komen. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar:

- de debriefing achteraf (eventueel gezamenlijk)
- communicatie naar de pers (streven naar gezamenlijke en éénduidige

communicatie).

Evaluatie:

- Het uitwisselen van relevante informatie voor het efficiënter beheer van toekomstige evenementen.
- Het uitwerken van draaiboeken en Best Practices.
- Jaarlijkse evaluatie van de opgezette overlegstructuren, samenwerkingsvormen en ondernomen acties (gebeurt op het structureel overleg).

2. Bijlage 2: Afspraken omtrent veiligheid

Deze bijlage omschrijft de concrete bijdrage van de partners aan een veilig en leefbaar openbaar vervoer. Aandacht in Antwerpen gaat hierbij specifiek uit naar :

- Bijzondere criminaliteitsvormen in grotere steden zoals bijvoorbeeld gauwdiefstal, seksuele intimidatie,
- De aanpak rond evenementen (sportevenementen, fuiven, enz...) die een grote impact hebben op het openbaar vervoer
- Transmigratie

Engagement vanuit De Lijn :

- In kader van veilig verkeer het ter beschikking stellen van een bus in kader van dodehoek opleiding
- Blijvend structureel aandacht hebben voor de sociale veiligheidsproblematiek via 'Veilig op Weg'
- Driemaandelijks doorsturen door De Lijn van de resultaten van de SoVIB en bijhorende trendanalyses naar alle partners.
- Melden van incidenten aan politie waarbij personeelsleden of reizigers slachtoffer werden van of bedreigd werden met fysieke agressie.
- Melden van beschadigingen aan materiaal van De Lijn.
- Doorgeven van allerlei vormen van overlast die ook voor de partners relevant zijn.
- Overmaken van camerabeelden (al dan niet op vraag van de politie) naar aanleiding van misdrijven gepleegd op voertuigen van De Lijn en/of aan haltes en infrastructuur waar camera's staan.
- Medewerking in het kader van onrustwekkende verdwijningen op vraag van de partners.
- Preventief sensibiliseren van reizigers en personeel voor mogelijke fenomenen waarvan de politie De Lijn in kennis stelt zoals bv. gauwdiefstal.
- Doorgeven van relevante informatie aan politie voor verdere afhandeling bij vaststelling van een misdrijf door de Lijncontrole. (vb. vandalisme, gauwdiefstal,...)
- Het staande houden door de Lijncontrole van niet identificeerbare plegers van misdrijven tot de komst van de politie.
- Ter beschikking stellen van vervoerbewijzen aan politie voor het uitvoeren van discrete opdrachten.
- Bezorgen van de nodige gegevens aan het CICANT betreffende de haltecoördinaten.
- Aanbieden van opleidingen aan politiescholen en -diensten (bevoegdheden lijncontroleurs, trainingen in kleine ruimtes, evacuaties van elektrische bussen,...)
- Sensibiliserend optreden in scholen bij problemen aan bushaltes / op bussen (Trammelant).
-

Engagement vanuit politie:

- Verzekeren van ondersteuning n.a.v. dringende oproepen via het CICANT.
- Gepast gevolg geven aan noodoproepen vanuit De Lijn.
- Aandacht hebben tijdens de reguliere werking voor aandachtspunten, haltes en buurten die de SoVIB aanduidt.
- Opvolgen van het openbaar vervoer op plaatsen waar door grote evenementen aanzienlijke aantallen reizigers verwacht worden, zowel bij aanvang als bij einde evenement (vb. sportmanifestaties, fuiven, enz.).
- De vaststelling van de juiste identiteit van De Lijngebruikers door de politiediensten.
- Deelnemen aan gecoördineerde acties aan haltes en in aandachtbuurten of op voertuigen van De Lijn.
- Aanmoedigen van personeel om gebruik te maken van het openbaar vervoer van De Lijn voor dienstverplaatsingen.
- Melden van gevaarsituaties die installaties en/of personeel en/of de klanten van De Lijn kunnen bedreigen.
- Het vastleggen en concretiseren van werkafspraken met De Lijn voor ondersteuning bij evenementen, ...
- Ondersteunen van acties, op beslissing van de politieoverheden.
- Aandacht besteden bij de opmaak van de zonale veiligheidsplannen aan de veiligheid op het openbaar vervoer
- Mee instaan voor een geïntegreerde aanpak bij problemen door de bestuurlijke overheid mee te betrekken (bijv. busverbod)
- Melden van verkeershinder die de verkeersvlotheid van De Lijn in het gedrang kan brengen (interventiebeleid).
-

Engagement vanuit **politie**school:

- Het vertrouwd maken van toekomstige inspecteurs met de veiligheidsproblematiek openbaar vervoer.
- De kans bieden aan De Lijn tot het geven van de nodige infosessies rond veiligheid openbaar vervoer.
- Het voorzien van mogelijke acties voor het middenkader in het kader van opleiding rond fenomenen met betrekking tot het openbaar vervoer
- Aspiranten in het kader van de opleiding laten deelnemen aan gecoördineerde acties in de politiezone.
-

Engagement vanuit De Lijn ten aanzien van het **parket**:

- Het ingaan op bemiddelingsdossiers van meerder- en minderjarigen bij beschadigingen aan infrastructuur van De Lijn.
- Ter beschikking stellen van camerabeelden aan de onderzoeksrechter of procureur indien dit bij hoogdringendheid verwacht wordt. Dit binnen een zo kort mogelijke termijn, uiterlijk binnen de 7 werkdagen via een veilige verbinding.
-

Engagement vanuit **parket**:

- Bij geweldpleging tegen personeel van De Lijn heeft de rechtbank de mogelijkheid om zwaardere straffen uit te spreken op basis van het artikel 410 bis uit het strafwetboek. Dit artikel stipuleert dat bij geweld gepleegd tegen personen die een taak van algemeen belang uitvoeren (o.a. personeel openbaar vervoersmaatschappij) de straf kan verdubbelen (tot maximaal 5 jaar). Het parket zal in haar vordering artikel 410 bis voorzien.
- De Lijn kan bij het parket feedback opvragen omtrent de status van rechtszaken en feiten gerelateerd aan De Lijn als vervoersmaatschappij waarbij De Lijn zich als benadeelde partij heeft geregistreerd.
-

3. Bijlage 3: Afspraken omtrent verkeersveiligheid

Deze bijlage omschrijft de concrete bijdrage van de partners aan een veilig en vlot openbaar vervoer.

Engagement vanuit De Lijn:

- Het doorgeven van informatie omtrent alles wat impact kan hebben op vlot en veilig verkeer:
 - verkeersongevallen met gewonden of met zware stoffelijke schade waardoor verkeershinder ontstaat
 - verkeersongevallen met lichte stoffelijke schade, enkel op uitdrukkelijke vraag van een betrokken partij
 - wegversperringen en onvoorziene wegenwerken en omleidingen
 - abnormaal lange files
 - beschadigingen aan het wegdek
 - wilde manifestaties op de openbare weg
 - problemen op de weg naar aanleiding van extreme weersomstandigheden (wateroverlast, stormschade, ijzelvorming enz.)
 -
- Het voorafgaand overleggen met de betrokken lokale politie vooraleer voorziene werken aan de trambedding en/of tramsporen op te starten indien deze werken een belemmering voor het regulier doorgaand verkeer veroorzaken. Bij niet- geplande werken, uit te voeren bij hoogdringendheid, verwittigt De Lijn onmiddellijk het CICANT dat hierover de betrokken lokale politiezone informeert.
- Het melden van ongevallen met De Lijn als betrokken partij.
- Het doorgeven van schade aan schuilhuisjes en infrastructuur van De Lijn.
- Het melden van gevallen van verkeersagressie.
- Het inzetten van een coördinator bij ernstige ongevallen met de tram.
- Het melden van hinderlijk verkeerd geparkeerde voertuigen.
-

Engagement vanuit politie:

- Het doorgeven van informatie omtrent alles wat impact kan hebben op vlot en veilig openbaar vervoer:
 - verkeersongevallen met belangrijke verkeershinder
 - wegversperringen en onvoorziene wegenwerken en omleidingen
 - abnormaal lange files
 - beschadigingen aan het wegdek
 - wilde manifestaties op de openbare weg
 - problemen op de weg naar aanleiding van extreme weersomstandigheden (wateroverlast, stormschade, ijzelvorming enz.).
 -
- Het melden van ongevallen/beschadigingen aan voertuigen van De Lijn bij afwezigheid van de bestuurder.

- Het doorgeven van schade aan infrastructuur van De Lijn (in het bijzonder op het tramnet voor o.a. wagens die vaststaan op het spoor, schade aan seinen en wissels door bijvoorbeeld ongevallen).
- Het preventief optreden bij foutparkeerders aan haltes, op bus-stroken, bijzonder overrijdbare beddingen.
- Het verkeersvriendelijk optreden tegenover het openbaar vervoer
 - waar mogelijk, het geven van prioriteit bij het regelen van het verkeer
 - snelle interventies bij oponthoud van bussen ingevolge dubbelparkeerders
 -
- Er naar streven de dienstregeling van De Lijn niet langer dan nodig te onderbreken in geval van verkeersovertredingen of verkeersongevallen waarbij voertuigen van De Lijn betrokken zijn, bijvoorbeeld door verklaringen af te nemen na de dienst, dit evenwel enkel nadat ter plaatse de nodige vaststellingen werden verricht en zonder dat het strafonderzoek hierdoor in het gedrang komt.
- Snelle tussenkomst voor begeleiding van trams die in tegenrichting dienen te rijden door het instellen van enkelspoor.
-

4. Bijlage 4: Afspraken omtrent opleiding

In deze bijlage omschrijven we de bijdrage van de partners aan een veilig openbaar vervoer onder de vorm van opleidingen.

De Lijn, de geïntegreerde politiediensten van de provincie Antwerpen, de provinciale Politie school Campus Vesta en het openbaar ministerie organiseren op periodieke basis infosessies.

Gerichte sessies i.f.v. ervaringsuitwisseling tussen politie en lijncontroleurs zorgen ervoor dat inzicht verkregen wordt in elkaars problematiek en/of mogelijkheden en verhogen het wederzijds begrip. Best practices worden uitgewisseld.

Afhankelijk van de noden kunnen deze sessies onder meer betrekking hebben op:

- wederzijds uitwisselen van informatie & communicatie
- snelle interventies
- gemeenschappelijke acties
- aanpak van grotere reizigersstromen o.a. bij evenementen
- risicobeheersing bij tussenkomsten n.a.v. ernstige calamiteiten op het tramnet
- slachtofferhulp, opvang en ondersteuning bij ongevallen en agressie
-

Engagement vanuit de **provinciale Politie school Campus Vesta**:

- Het voorzien van tijd en ruimte binnen de opleiding van de aspirant inspecteurs om per lichte nieuwe inspecteurs een infosessie door De Lijn te laten geven rond het openbaar vervoer, de SoVIB en de samenwerking met politie.
- Het opzetten van gezamenlijke acties met De Lijn in de politiezones in het kader van de opleiding van de aspirant inspecteurs.
- Het uitwerken van mogelijke acties in functie van opleidingen voor het middenkader rond fenomenen die openbaar vervoer gerelateerd zijn.
-

Engagement vanuit De Lijn ten aanzien van politie en politie school:

- Het geven van infosessies in de politie school voor toekomstige politie inspecteurs.
- Het geven van infosessies in de politiezones die dit wensen betreffende de veiligheidsproblematiek en samenwerking.
- Het geven van infosessies specifiek rond risicobeheersing bij tussenkomsten voor ernstige ongevallen en calamiteiten op het tramnet.
- Het voorzien van toelichtingsmomenten op het terrein aangaande werking dispatching, kennismaking met nieuwe types voertuigen en procedures De Lijn.
- Het deelnemen aan of medewerking verlenen bij rampoefeningen op het terrein.

5. Bijlage 5: Dringende informatie en noodoproepen stroomdiagram De Lijn-CICANT

- De dispatching is het orgaan bij De Lijn dat dringende informatie doorgeeft aan en ontvangt vanuit het CICANT
 - 1 dispatching met locatie te Antwerpen
 - Steeds te bereiken via telefoon in geval van nood op nummer: xxxxxxx
- Naast dringende oproepen betreffende zaken die de exploitatie van de Lijn kunnen verstoren bestaat er ook een procedure noodoproep. Deze procedure passen we onder meer toe bij agressie tegenover chauffeurs of lijncontroleurs waar dringende politie tussenkomst verwacht wordt.
De Lijn moedigt haar personeel aan de app 112 te gebruiken voor oproepen rechtstreeks aan politie.
- Communicatie van De Lijn naar politiediensten

- Communicatie van politiediensten naar De Lijn

